

SUOMEN ENSIMMÄINEN ILMASTO- OIKEUDENKÄYNTI

28.11.2022

SUOMEN ENSIMMÄINEN ILMASTO-OIKEUDENKÄYNTI

Greenpeace ja Suomen luonnonsuojeluliitto vievät valtioneuvoston riittämättömät ilmastotoimet oikeuteen. Järjestöt hakevat korkeimmasta hallinto-oikeudesta oikeusturvaa tilanteessa, jossa Suomen ilmastolain mukainen hiilineutraaliustavoite uhkaa jäädä hiilinieluromahduksen myötä toteutumatta, eikä valtioneuvosto ole ryhtynyt riittäviin toimiin tilanteen korjaamiseksi.

Kyseessä on Suomen ensimmäinen ilmasto-oikeudenkäynti.

MISTÄ ON KYSE?

Suomi on sitoutunut tekemään oman osansa Pariisin ilmastopöytäkirjan 1,5°C kuumenemisrajassa pysymisestä. Suomen kansalliset ilmastotavoitteet on asetettu ilmastotutkijoiden suositusten pohjalta ja kirjattiin heinäkuussa 2022 voimaan tulleeseen [uuteen ilmastolakiin](#). Suomen tavoite on olla hiilineutraali viimeistään vuonna 2035 ja hiilinegatiivinen sen jälkeen. Lisäksi lakiin on kirjattu tavoite hiilinielujen vahvistamisesta sekä päästövähennystavoitteet vuosille 2030, 2040 ja 2050.

Ilmastolaki velvoittaa ministeriöitä laatimaan ilmastopoliittisia suunnitelmia lakiin kirjattujen tavoitteiden ja muiden kansainvälisistä sopimuksista ja Euroopan unionin lainsäädännöstä johtuvien velvoitteiden toteuttamiseksi.

Lisäksi valtioneuvoston tulee lain mukaan seurata, saavutetaanko Suomen ilmastotavoitteet ja päättää tarvittaessa lisätoimista. Vuosittain julkaistavassa ilmastovuosikertomuksessa valtioneuvoston [on arvioitava](#) toimien riittävyys seuraavan 15 vuoden osalta sekä lisätoimien tarve¹. ”Seurannan perusteella valtioneuvosto päättää tarvittaessa tavoitteiden saavuttamiseksi tarvittavista lisätoimista.”². Lisätoimia koskevan päätöksen mukaisesti valtioneuvoston on sitten muutettava ilmasto-
politiikan suunnitelmia³.

Nyt, jos koskaan, kynnys mittavien lisätoimien tarpeesta ylittyy. Toukokuussa 2022 julkaistun Tilastokeskuksen [pikaennakon](#) valossa Suomi on nyt tilanteessa, jossa maankäyttösektorin hiilinielu on ensimmäistä kertaa muuttunut nettopäästölähteeksi. [Syyksi arvioidaan](#) runsaita hakkuita ja metsien kasvun hidastumista. Tämänhetkinen kuilu nielujen tavoitetason (-21 Mt vuonna 2035) ja toteuman (2,1 Mt) välillä on peräti 23 miljoonaa tonnia. Tämä vastaa yli kaksinkertaisesti kaikkia tieliikenteen päästöjä.

¹ Ilmastolaki (423/2022), pykälä 18

² Ilmastolaki (423/2022), pykälä 16

³ Ilmastolaki (423/2022), pykälä 17

Ilmastopaneelin⁴ mukaan nettonielun romahdus vaarantaa vakavasti Suomen hiilineutraaliustavoitteen ja EU:n hiilinieluasetuksen mukaisen nettonielutavoitteen saavuttamisen. Nieluromahduksen tultua ilmi ilmastopaneeli [linjasi](#), että tarvitaan kiireellisesti kansallinen nettonielun pelastusohjelma. ”Nyt jos koskaan” tulisi paneelin mukaan määrittää nieluja vahvistavien toimien yhdistelmä, joka turvaa 2035 hiilineutraliustavoitteen edellyttämän -21 Mt CO₂-ekv. nettonielun toteutumisen. Toimettomuudesta voi ilmastopaneelin arvion mukaan seurata [miljardien eurojen lasku](#), mikäli Suomi ei saavuta myöskään EU:n lainsäädännön mukaista nieluvelvoitettaan ja joutuu ostamaan päästöyksiköitä muilta mailta. Myös Suomen ympäristökeskus totesi, että maankäyttösektorin ilmastosuunnitelmalta on pudonnut pohja ja esitti lisätoimenpiteitä, muun muassa hakkuiden määrän sääntelyä ja metsänomistajille luotavaa hiilitukijärjestelmää.

Maankäyttösektorin ilmastosuunnitelmaa ei kuitenkaan korjattu, vaan se hyväksyttiin pienin sisällöllisin muutoksin kuusi viikkoa myöhemmin, heinäkuussa 2022, uuden ilmastolain tultua voimaan. Päätöksen yhteydessä, mutta suunnitelman ulkopuolella, valtioneuvosto [teki linjauksia prosesseista, joissa nieluja vahvistamis-tarve huomioitaisiin](#) sekä käynnisti selvityksiä, joiden pohjalta päätöksiä mahdollisista lisätoimista voitaisiin tulevaisuudessa tehdä. Sitä, millainen korjaava vaikutus näillä linjauksilla olisi suhteessa päästökilun suuruuteen, ei kuitenkaan arvioitu.

Mahdollisuudet korjata hiilinieluvaje jätettiin käyttämättä myös metsätalouden kannustinjärjestelmän (METKA) ja Kansallisen metsästrategian yhteydessä. Valtioneuvoston heinäkuussa, MISU:n hyväksymisen yhteydessä sopimista lisätoimista yksi koski [METKA-tukijärjestelmää](#), jonka luomisessa tuettaisiin ilmastoystävällistä metsänhoitoa ja toinen valmisteilla olevaa [Kansallista metsästrategiaa](#), jonka yhdeksi tavoitteeksi asetettaisiin hiilinielutavoitteiden ja -velvoitteiden saavuttamisen edistäminen. Linjauksista huolimatta näin ei ole käymässä: [SYKE:n mukaan](#) METKA-esitys ei hyödynnä mahdollisuuksia metsien ilmastohyötyjen vahvistamiseksi ja sen tuottamat ilmastohyödyt ovat vähintäänkin epävarmoja. Myös lausuntokierroksella olleen Kansallisen metsästrategian ilmasto-ohjaavuus olisi ilmastopaneelin ja Suomen ympäristökeskuksen mukaan heikkoa (ks. [lausunnot](#)), sillä ilmastonmuutoksen hillintää ei ole nostettu selkeästi tavoitteeksi luonnoksen strategisissa päämäärissä, *eikä sitovia EU:n maankäyttösektorin nettonielutavoitteita tuoda esiin metsien käytön reunaehtoina*. Strategialuonnoksessa esitetyt toimenpiteet eivät SYKE:n mukaan riitä metsien hiilinielujen vahvistamiselle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseen.

Edellä kuvailtu huomioiden MISU-suunnitelman hyväksymisen yhteydessä linjattuja lisätoimia ei voi katsoa ilmastolain 16 §:n 1 momentin mukaisiksi lisätoimiksi, joilla ilmastolain tavoitteet voidaan saavuttaa.

Syyskuussa 2022 ympäristöjärjestöt kirjelmöivät hallitukselle [muistuttaen](#), että hiilinieluromahduksen vaatima lisätoimien tarve olisi linjattava ilmastovuosikertomusta koskevan päätöksen yhteydessä. Kirjeessään järjestöt vetosivat ilmastolain pykälään tavoitteiden seurannasta sekä menettelystä, jonka tulisi käynnistyä, mikäli seurannassa todetaan, että tavoitteiden saavuttamiseen tarvitaan lisätoimia.

⁴ Ilmastolain säätämä, valtioneuvoston asettama riippumaton asiantuntijaelin.

Ilmastovuosikertomus raportoi nieluromahduksen, mutta ei sisältänyt lain edellyttämää arviota lisätoimien tarpeesta. Kun nieluromahduksen paljastaneesta pikaennakon julkaisusta oli kulunut viisi kuukautta, valtioneuvosto hyväksyi 27.10. päätöksellään vuoden 2022 ilmastokertomuksen eduskunnalle. Ilmastovuosikertomus tunnistaa, että Tilastokeskuksen pikaennakosta ilmenevä hiilinieluromahdus aiheuttaa huomattavia epävarmuuksia skenaarioihin, joiden pohjalta Maankäyttösektorin ilmastosuunnitelma on laadittu. Valtioneuvostolta johtopäätökset jäivät tässäkin yhteydessä kuitenkin tekemättä.

Ympäristöjärjestöt näkevät, että valtioneuvosto on lainvastaisesti laiminlyönyt velvollisuuttaan arvioida lisätoimien tarve ja käynnistää menettely lisätoimista päättämiseksi ja suunnitelmien päivittämiseksi. Greenpeace ja Suomen luonnonsuojeluliitto näkevät, että [ilmastolain perusteluosassa kuvattu](#) kynnys 'suhteellisen merkittävästä lisätoimien tarpeesta', joka käynnistäisi lisätoimia koskevan menettelyn, ylittyy nyt selvästi, huomioiden Tilastokeskuksen pikaennakkotiedon, sekä ilmastopaneelin ja Suomen ympäristökeskuksen tilannearviot.

Ympäristöjärjestöt valittavat valtioneuvoston menettelystä korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Greenpeace ja Suomen luonnonsuojeluliitto vaativat, että valtioneuvoston 27.10.2022 tekemä päätös ilmastovuosikertomuksen antamisesta kumotaan ilmastolain vastaisena ja palautetaan uuteen valmisteluun. Järjestöt näkevät, että valtioneuvoston päätös on lainvastainen, sillä se laiminlyö 16.1§:ään sisältyvää velvollisuutta päättää seurannan (18 §:n 2 momentin 2 kohta) perusteella tarvittaessa tavoitteiden saavuttamiseksi tarvittavista lisätoimista sekä laiminlyö valtioneuvoston velvollisuutta tehdä ilmastolain 17.1§:n edellyttämä päätös ilmastopolitiittisten suunnitelmien muuttamisesta.

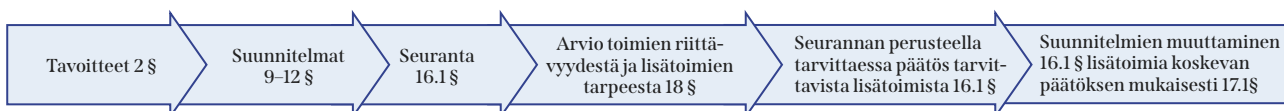
Ympäristöjärjestöjen näkemyksen mukaan ilmastolain noudattaminen ja hiilinielun pelastaminen ovat nyt Suomen ilmastopolitiikan tärkein kysymys.

ILMASTOLAIN KESKEISET PYKÄLÄT*

<p>2 § Lain ja suunnittelujärjestelmän tavoitteet</p> <p><i>Pykälässä 2 säädetään lain ja sen mukaisen ilmastopolitiikan suunnittelujärjestelmän tavoitteet, ml.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Päästöjen lasku ja nielujen kasvu niin, että hiilineutraaliuus saavutetaan vuonna 2035 • Tavoitteet vuosille 2030, 2040 ja 2050 <p><i>Suomea sitovien kv- ja EU-velvoitteiden täyttäminen</i></p>	<p>9-12 § Suunnitelmat</p> <p><i>Pykälissä 9-12 säädetään suunnitelmista 2 §:ssä tarkoitettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.</i></p> <p><i>Yksi näistä suunnitelmista on Maankäyttösektorin ilmastosuunnitelma (12 §).</i></p>	<p>16 § Ilmastopolitiikan suunnitelmien toteutumisen seuranta</p> <p><i>Pykälän 1. momentti:</i></p> <p>"Valtioneuvoston on seurattava 9–12 §:ssä tarkoitettujen ilmastopolitiikan suunnitelmien toteutumista riittävästi sen toteamiseksi, saavutetaanko suunnitelmissa asetetut ilmastonmuutoksen hillitsemistä ja sopeutumista koskevat tavoitteet sekä 2 §:ssä tarkoitettut tavoitteet. Seurannan perusteella valtioneuvosto päättää tarvittaessa tavoitteiden saavuttamiseksi tarvittavista lisätoimista."</p>	<p>18 § Ilmastovuosikertomus</p> <p><i>Pykälän 2. kohta, koskien sitä, mitä ilmastovuosikertomuksen tulee sisältää:</i></p> <p>"2) arvio ilmastopolitiikan suunnitelmissa esitettyjen nykyisten ja suunniteltujen toimien riittävydestä seuraavan 15 vuoden ajalle asetettujen tavoitteiden saavuttamisen osalta ja arvio niiden saavuttamisen edellyttämien 16 §:n 1 momentissa tarkoitettujen lisätoimien tarpeesta."</p>	<p>17 § Ilmastopolitiikan suunnitelmien muuttaminen</p> <p><i>Pykälä 17.1 säättää, että mikäli 16 §:n 1 momentin mukainen päätös lisätoimista tehdään, on valtioneuvoston muutettava suunnitelmia:</i></p> <p>"Valtioneuvoston on 16 §:n 1 momentissa tarkoitettujen lisätoimien osalta päätöksen mukaisesti muutettava 9–12 §:ssä tarkoitettuja ilmastopolitiikan suunnitelmia."</p>
--	--	--	--	--

* Alkuperäinen lakiteksti ei sisällä lihavoitteja, jotka on tähän lisätty olellaisen sisällön korostamiseksi.

TAVOITTEIDEN TOTEUTUS, SEURANTA JA LISÄPÄÄTÖSMENETTELY

MIKÄ ON ILMASTO-OIKEUDENKÄYNTI?

Ympäristöjärjestöt, ilmastoaktivistit ja muut toimijat ovat käynnistäneet viime vuosina lukuisia ilmasto-oikeudenkäyntejä eri puolilla maailmaa niin hallituksia kuin yrityksiäkin vastaan, riittämättömien ilmastotoimien vuoksi. Pariisin sopimuksen voimaantulon jälkeen, vuodesta 2017 vuoteen 2020 ilmasto-oikeudenkäyntien määrä maailmalla tuplaantui.

Oikeudenkäynneissä on saavutettu merkittäviä läpimurtoja, kuten [Urgendan](#), [Saksan](#) ja [Shellin](#) tapauksissa. Toisaalta moni pysähtyy jo alkumetreille. Ja silti, kuten Korkeimman hallinto-oikeuden presidenttinä 2012–2018 toiminut Pekka Vihervuori [selvityksessään](#) hiljattain totesi, ilmasto-oikeudenkäynneissä merkityksellistä saattaa prosessin aineellisesta lopputuloksesta riippumatta olla jo se, että asianomaisen vireillepanijan kanne tai valitus on tullut tuomioistuimessa tutkituksi.

Tuoreimman IPCC-raportin mukaan⁵ ilmasto-oikeudenkäynneistä on jo tullut vahva muutosvoima ilmastokriisin hallinnassa.

MIKSI VALITUS JUURI ILMASTOVUOSIKERTOMUKSEN YHTEYDESSÄ?

Ilmastolaissa säädetty ilmastovuosikertomus on [keskeinen työkalu](#) ilmastopoliitiikan seurannassa ja lisätoimista päättämässä. Eduskunta on kirjelmällään ([K 17/2019 vp](#)) erityisesti edellyttänyt, että ilmastovuosikertomusta uudistetaan strategisempaan suuntaan siten, että se *”tukee parhaalla mahdollisella tavalla ilmastopoliittista keskustelua ja vahvistaa raportointia siitä, miten toimien toteutus vastaa tiukentuviin tavoitteisiin ja mitä toimia päästökehityksen saaminen toivotulle kehitysuralle edellyttää.”*

Ilmastovuosikertomus 2022 on ensimmäinen laatuaan uuden lain ja uusien tavoitteiden alla, joten on tärkeää hakea tuomioistuimelta linjausta siitä, että seuranta ja siihen kytkeytyvä lisätoimimennettely toimii, kuten sen on lain mukaan ja eduskunnan kannanottojen valossa tarkoitus toimia.

Ilmastovuosikertomuksen myötä tulee esiin nieluromahduksen vaikutus ilmastopoliitiikan kokonaisuuteen. Maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman lisäksi myös taakanjakosektoria eli liikennettä, maataloutta, rakennuksia, F-kaasuja ja jätteitä koskeva keskipitkän aikavälin ilmastopoliitiikan suunnitelma (KAISU) on riittämättömän ilmastotavoitteiden saavuttamiseen. Tämä johtuu siitä, että noin 10 % KAISU:n päästövähennyksistä nojaa joustokeinoihin, jossa maankäyttösektorin nieluysiköitä käytettäisiin taakanjakosektorin päästövähennystavoitteen saavuttamiseen. Nyt näitä hiilinieluyksiköitä ei todennäköisesti ole käytettävissä, joten lisätoimien tarve koskee myös KAISUa.

⁵ IPCC (2022) AR6. Working Group III. Luku 13.4.2

MITÄ VALITUKSELLA YRITETÄÄN SAAVUTTA?

Ympäristöjärjestöt hakevat valituksella tuomioistuimelta linjausta siitä, onko valtioneuvosto laiminlyönyt ilmastolaissa säädettyä velvollisuuttaan *arvioida* lisätoimien tarvetta tavoitteiden saavuttamiseksi ja *tarvittaessa päättää* tarvittavista lisätoimista.

Tavoittelemme sitä, että laki toimii, kuten sen on tarkoitus toimia: varmistaa, että Suomi saavuttaa lakiin kirjatut ilmastotavoitteensa ja tekee oman osansa Pariisin sopimuksen toteutuksesta.

MIKSI KORKEIN HALLINTO-OIKEUS?

Hallintotuomioistuinten ylintä valtaa käyttää korkein hallinto-oikeus. Se käsittelee hallinto-oikeuksien ja valtioneuvoston päätöksistä tehdyt valitukset.

MITÄ VOITTO TARKOITTAISI?

Valitusprosessissa valittajan on esitettävä vaatimus siitä, miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi.

Meidän vaatimuksenamme on, että valtioneuvoston 27.10. tekemä päätös kumotaan lainvastaisena ja palautetaan uuteen valmisteluun, jonka pohjalta voidaan käynnistää lisätoimimenettely.

Voitto olisi positiivinen ennakkotapaus siitä, että ilmastolain toimeenpanossa, raportoinnissa ja seurannassa on oltava huolellinen ja varmistettava, että ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi tarvittavista lisätoimista päätetään ilmastolain mukaisesti. Valtioneuvoston toiminnan tulee perustua lakiin.

USKOTTEKO, ETTÄ VOITTE VOITTA?

Kyseessä on Suomen ensimmäinen ilmasto-oikeudenkäynti. Prosessiväylää, jota käytämme, ei ole ilmastolain osalta aiemmin testattu. Näin ollen on vaikeaa ennustaa, millaiset etenemismahdollisuudet valituksellamme on.

Ilmasto-oikeudenkäynneille on ylipäänsä tyypillistä, että niissä haetaan ja kokeillaan oikeussuojakeinoja uusilla tavoilla. Monesti epävarmuustilanteissa haetaan rakenteellista prosessiväylää ja käsittelytapaa aineellisesti täysin uudentilaisille tapauksille.⁶

Ilmasto-oikeudenkäynneissä tärkeintä ei olekaan pelkkä voitto: Niillä on itsessään [tärkeä strateginen rooli](#) nostaa esiin kehittämiskohteita niin lainsäädännön sisällössä kuin oikeussuojakeinoissa. Tästä on kyse myös Suomen ensimmäisessä ilmasto-oikeudenkäynnissä.

⁶ Vihervuori Pekka (2022) Uuden ilmastolain muutoksenhakusääntely. Oikeudellinen selvitys ympäristöministeriölle. Ympäristöministeriön julkaisu 2022:10

Suomen lainsäädännön osalta merkittäviä kehittämiskohteita on jo valmiiksi tiedossa: Korkeimman hallinto-oikeuden presidentti **Kari Kuusiniemi** esitti keväällä 2021 [yakavan huolensa](#) suomalaisen lainsäädännön kyvystä vastata ilmastonmuutoksen ja luontokadon ratkaisemiseen. Hallintotuomioistuinpäivän puheessaan hän totesi muun muassa seuraavaa:

“Suomalainen ympäristölainsäädäntö sisältää erinäisiä rakenteellisia piirteitä, jotka heikentävät tuomioistuinten mahdollisuuksia osallistua ilmastonmuutoksen ja luontokadon torjumiseen. (...) Jos hallintotuomioistuimille halutaan merkittävä rooli ilmastonmuutoksen torjunnassa, välineitä täytyy kehittää. Se on lainsäätäjän asia.”

Korkeimman hallinto-oikeuden päätös tulee omalta osaltaan kertomaan siitä, millainen kansalaisten oikeusturva nykyisen juridisen välineistön puitteissa on.

MIKSI KÄYNNISTÄTTE OIKEUSTOIMET JUURI NYT? MIKSI ETTE ODOTA LISÄSELVITYSTEN VALMISTUMISTA?

Hallintovalitus on jätettävä 30 päivän sisällä valtioneuvoston päätöksen tiedoksi saannista. Tämän vuoksi ympäristöjärjestöjen ei ole mahdollista odottaa Luonnonvarakeskuksen lisäselvitystä puuston kasvun heikkenemisen syistä ja seurauksista LULUCF-tavoitteelle tai Tilastokeskuksen uusimpia lukuja, joita molempia odotetaan joulukuun puolella välissä. Tutkimustietoon liittyy aina epävarmuuksia, jotka eivät kuitenkaan voi olla syy toimimattomuudelle ja ilmastolain velvoitteiden laiminlyömiselle tilanteessa, jossa varmuus lisätoimien tarpeesta on joka tapauksessa riittävän suuri korjaavien toimenpiteiden käynnistämiseksi. Pikaennakon paljastaman tilanteen jälkeen valtioneuvosto on tutkijoiden suosituksista huolimatta ohittanut jo useita mahdollisuuksia ryhtyä korjaaviin toimiin (MISU, METKA ja Kansallinen metsästrategia), joten emme näe syytä jäädä enää odottamaan. Ympäristöpolitiikassa päätöksentekijöillä ja viranomaisilla on velvollisuus toimia varovaisuusperiaatteen mukaisesti.

Suomea koskevat nieluvelvoitteet voimassa olevan EU:n hiilinieluasetuksen (LULUCF) osalta koskevat kautta 2021–2025, eli velvoitekausi on jo pitkällä käynnissä. Suomen ilmastopaneelin arvion mukaan Suomi ei tule täyttämään asetuksen mukaisia velvoitteitaan. Ilmastolaki kuitenkin velvoittaa lisätoimiin, mikäli näyttää siltä, ettei EU-tavoitteita tulla saavuttamaan. Näin ollen lisätoimien aika on nyt.

Ilmastolakiin kirjatun hiilineutraaliustavoitteen osalta on huomattava, että ilmastolain siirtymäsäännösten mukaan seuraava varsinainen maankäyttösektorin ilmastosuunnitelma on hyväksyttävä viimeistään 2027 alkavalla vaalikaudella. Korjaavien toimien tarkastelu vasta tuolloin olisi liian myöhäistä, sillä monet toimet nielujen kasvattamiseksi ovat hitaita.

MISTÄ NIELUROMAHDUS JOHTUU JA MITÄ SEN KORJAAMINEN EDELLYTTÄÄ?

Nieluromahduksen [syyksi arvioidaan](#) runsaita hakkuita ja metsien kasvun hidastumista. Kyseessä on tilanne, josta tutkijat ovat varoittaneet jo vuosia: kasvavat hakkuut pienentävät hiilinielua.

“Tämän julkilausuman allekirjoittajat haluavat ilmaista huolensa Suomen metsänkäyttösuunnitelmien ilmasto- ja monimuotoisuusvaikutuksista. Toteutuessaan hakkuiden ja puunkäytön lisääminen heikentää luonnon monimuotoisuutta ja kiihdyttää ilmastonmuutosta.”

(68 tutkijan [julkilausuma](#), 21.3.2017)

Koska hakkuupaineiden ennustetaan pysyvän [lähiaikoina korkealla](#), ei ole syytä olettaa, että hakkuutasoista johtuva, huomattavasti historiallista tasoa alhaisempi metsämaan nielu korjautuisi itsestään, ilman poliittista ohjausta.

Merkittävimpiä, nopeasti vaikuttavia keinoja hiilinielun korjaamiseen ovat toimet, jotka hillitsevät turvemaiden maaperäpäästöjä ja metsien hakkuutasoja.

[Suomen ilmastopaneelin](#) mukaan hakkuiden vähentäminen kasvattaisi hiilinieluja nopeasti ja tehokkaasti, mutta on toimenä hankala toteuttaa. Lisäksi paneeli ehdottaa turvemaiden päästöjen vähentämistä vettämällä, ennallistamalla, metsittämällä ja siirtymällä peitteiseen metsän kasvatukseen, sekä metsäkadon hillintää tekemällä pellonraivaus luvanvaraiseksi ja asettamalla kaikelle raivaamiselle maankäytönmuutosmaksu jo vuoden 2023 alusta lähtien.

Nykyisessä tilanteessa hakkuiden rajoittamista on pitänyt tarpeellisena myös [Suomen ympäristökeskus](#) ja [Luontopaneeli](#). Myös [Kestävyyspaneelin](#) Mikko Mönkkönen näkee, että “Ilmasto- ja biodiversiteettisyiden takia hakkuita on välttämätöntä alentaa” ja [Luonnonvarakeskuksen](#) tutkimusprofessori [Aleksi Lehtosen](#) mukaan “Suomen hiilinielutavoitteiden kannalta toteutunut hakkuutaso on kestävä.”

MIHIN SUOMEN ILMASTOLAIN TAVOITTEET PERUSTUVAT JA KUKA NIITÄ HALUSI?

Suomen ilmastotavoitteiden päivittäminen lähti liikkeelle silloisen pääministeri Sipilän aloitteesta joulukuussa 2018, kun [kahdeksan eduskuntapuoluetta sitoutui toimiin](#), joilla EU ja Suomi tekee oman osansa kuumenemisen rajoittamiseksi 1,5 asteeseen. Puolueet sitoutuivat muun muassa ilmastolain päästövähennystavoitteen päivittämiseen, hiilinegatiivisuuteen ja hiilinielujen kasvattamiseen.

Uuteen ilmastolakiin sittemmin kirjattu hiilineutraaliustavoite vuodelle 2035 perustuu [Suomen ilmastopaneelin vuoden 2019 arvioon](#) Suomen jäljellä olevasta hiilibudjetista ja oikeudenmukaisesta päästövähennyspolusta. Arvio sai kimmokkeen kansainvälisen ilmastonmuutospaneelin (IPCC) raportista [1,5 asteen kuumenemisestä](#). Arvion pohjalta ilmastopaneeli vielä [tarkensi](#) myöhemmin suosituksiaan ilmastolain päästö- ja nielutavoitteiksi.

Uusi ilmastolaki tavoitteineen sai laajan puoluerajat ylittävän tuen ja eduskunta hyväksyi sen [äänin 121–42](#).

OVATKO SUOMEN ILMASTOTAVOITTEET MUITA VAHVEMMAT? NOJAAVATKO NE LIIKAA NIELUUN?

Suomen ilmastotavoitteita on pidetty erityisen tiukkoina, mutta tosiasiaassa Suomen päästövähennystavoite vuodelle 2030 jää jälkeen useiden verrokkimaiden, kuten Saksan, Ison-Britannian ja Tanskan vastaavista tavoitteista. Monia muita maita aiempi vuosiluku hiilineutraliuudelle (2035) selittyy sillä, että Suomella on ollut lähitökohtaisesti verrattain suuri hiilinielu. Tällöin päästöjen laskun myötä kohta, jossa päästöt ja nielut ovat yhtä suuret, asettuu Suomella aiempaan ajankohtaan.

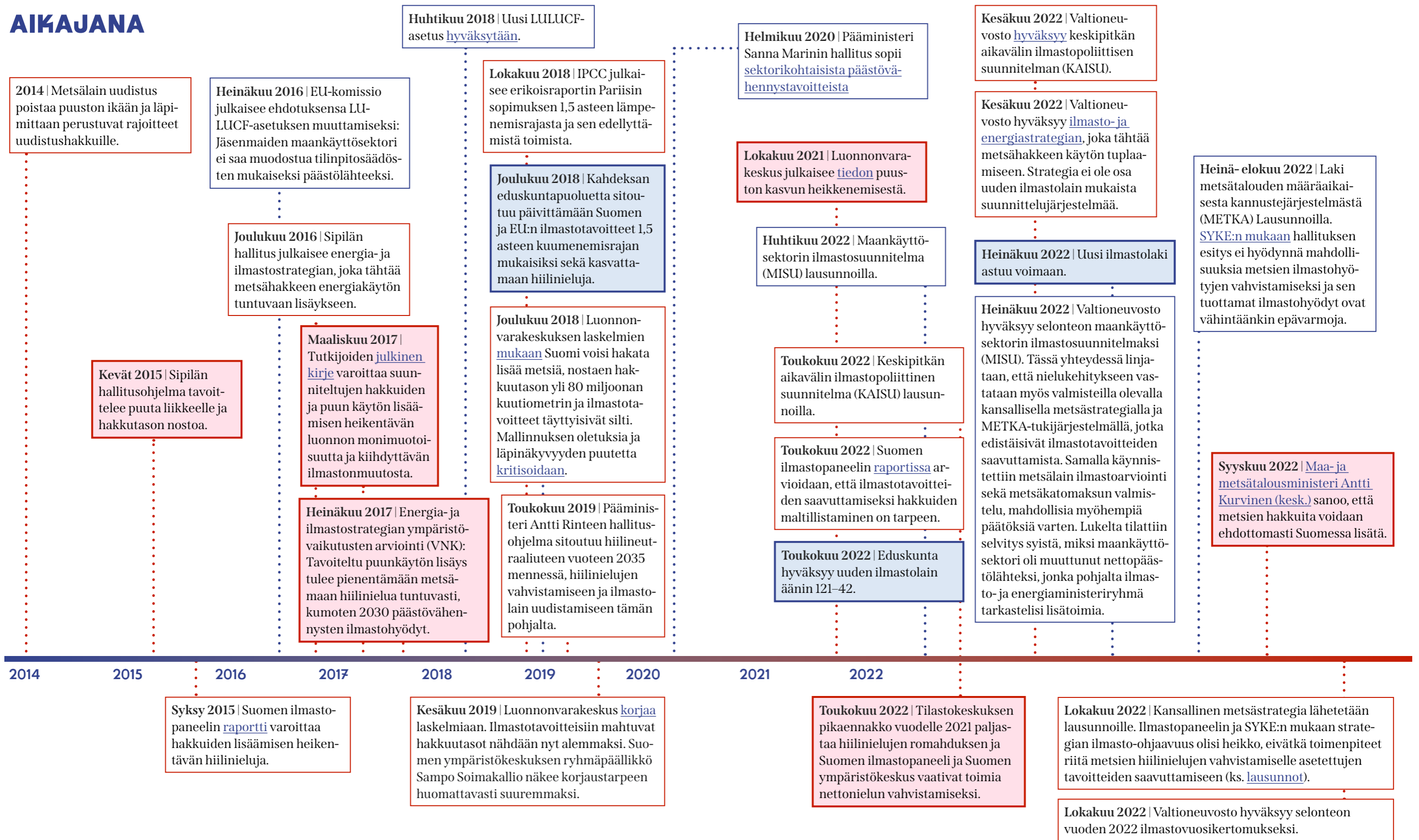
Tavoitteen ei voi kuitenkaan katsoa nojaavan liikaa nieluun, sillä [oletuksena on ollut](#) ainoastaan, että Suomen nettonielu *pysyisi* tasolla, jolla se on ollut keskimäärin 1990–2018.

LISÄTIEDOT:

Kaisa Kosonen, ilmastovastaava
Greenpeace, p. +358 50 368 8488

Hanna Aho, suojeluasiantuntija
Suomen luonnonsuojeluliitto ry, p. +358 40 628 9495

AIKAJANA

GREENPEACE

Suomen luonnonsuojeluliitto